

Zorn:

Kirkkomatkalla.

Ruotsalaisen Zornin taiteesta

San Franciscon maailmannäyttelyssä oli erikois-osasto ruotsalaisilla taiteilijoilla. Näitä taiteiteoksia on sittemmin ollut nähtävillä New Yorkissa, Bostonissa, y. m. Näytteillä olleista tauluista sai suurinta huomiota osakseen maailmanmaineen omaavan taiteilija Zornin teokset. Kun Zorn pohjoismaalaisena on ainakin jossakin määrin tunnettu suomalaistenkin keskuudessa, luokaamme tässä lyhyt katsaus hänen taiteeseensa ja esitettäköön muutamia jäljennöksiä hänen tyypillisimmästä teoksestaan.

Kun tarkastelee Zornin maalauksia ja piirustuksia, niin huomaa niitten olevan mestarillisesti tehtyjä. Tässä suhteessa hän onkin erinomainen

taiturei, teostensa aiheista huomaamme luonnollisuutta, mutta myös puutteellisuutta.

Valitessaan maalausaiheitaan, poikkeaa Zorn huomattavasti useasta "maailmankuulusta" taiteilijasta. Alastomuus-maalaukset lienevät Zornilla lukuisimmat, mutta hän ei käsittele alastomuuden kuvaamista aistilliselta kannalta, eikä myöskään tyydy pelkkiin atelierimalleihin. Hänen alastomat naiskuvansa ovat otetut terveen ja reipasrotuisen talonpoikaissäestön keskuudesta ja samalla asettaa hän taustaksi luontoa, kuten järven, metsän j. n. e. Tämän vuoksi hänen naiskuvissaan emme koskaan näe suurkaupungin surkastuttamia, kureliivien runtelmia naistyypejä, vaan sensi-

Zorn: Vanha muumio.

jaan pulskia taalalaistyttöjä. Alus hänen alastomuuskuvansa herätti herraspiireissä suuren siiveellisyysmyrskyn, mutta aikaa myöten saavutti hän juuri niillä kuuluisuutensa.

Zornin vahvin puoli on juuri se, että hän pyrkii luonnolliseen kuvaamiseen. Mutta tässä ilmenee myös hänen heikoin puolensa. Ja se ilmenee hänen yksipuolisuudessaan. Syvällä hartaudella hän kuvaa vielä luonnollisissa oloissa eläviä talonpoikia — siten ikäänkuin osottaakseen pilaantuneelle ihmisrodulle, että vielä sitä on sentään luonnollisuuttakin — on teeskentelemättömyyttä ja terveyttä. Toiselta puolen hän ei kuitenkaan yritäkään kuvata työläisten, eikäpä edes talonpoikaisväestön elämää k a i k e s s a luonnollisuudessaan. Hän tyytyy vain pyhäpäiväiseen elämään. Talonpojan raskasta raatamista ti-

lanomistajien hyväksi, hänen useimmiten niukkaa toimeentuloaan, ja yleensä arkipäiväistä elämää — siihen hän ei syvenny. Teollisuuspaikkojen työväestön elämä on Zornille varsin vierasta. Heidän kärsimyksiään, taistelujaan ja ylöspäinpyrkimystä hän ei yritäkään kuvata — sivuuttaa sen puolen vai tiololla.

Aina vain kuvatessaan maalaisväestön pyhäpäiväistä touhua, koskettelee hän kansanelämää yksipuolisesti. Tässä kai piileekin yksi "avain" hänen maineeseensa. Kukapa herroista raskasta, hikistä työtä haluaisi katsella, kukapa siitä suuria taitelijapalkkoja maksaisi!

Muu osa Zornin taidteesta, pait si tämä pyhäpäiväinen kansanelämäkuvauus, on suurimmaksi osaksi yläluokan taidetta. Se

Zorn: Taalalaispalmentyttö.

käsittelee muutokuvia, herraskaisten tanssi-, y. m. huvituksia — liikkuu siis kokonaan työväestölle vieraalla maaperällä.

Zorn teki suuren harppauksen taiteen kehityksessä avaamalla ajoissa taiteilija-atelieren ikkunat ja laskemalla sisään raitista ilmaa. Atelieri-alastomuus syrjäytyi ja luontoperäinen alastomuus astui tilalle. Kansanelä-

män kuvaamisessa hän jo kuitenkin jäi entiselle ladulle. Ei mennyt kansallispukuja, eikä pyhimysvaatteita edemmäksi. Teollisuuden kehitys, joka vei maalaisväestöä suurkaupunkeihin ja vallankunouksellistutti koko yhteiskuntaelämän, ei vaikuttanut Zornin taiteeseen. Näin jäi hänen taiteensa sittenkin yksipuoliseksi yläluokan taiteeksi.

Zorn:

Saunassa.